

Завърши 4-ят випуск курсисти

Акценти

Адрес на редакцията: гр. Казанлък, бул. "Розова долина" 100, офис 8 (срещу Митницата)

ХЕМУС '2018: „АРСЕНАЛ“ – РЕСПЕКТ И УВАЖЕНИЕ

Това е изводът за представянето на „Арсенал“ АД в поредната и най-голяма специализирана международна изложба за отбранителна техника в България „Хемус“.

Тя се провежда веднъж на две години, в последната седмица на месец май, на територията на Международния панаир в Пловдив и е под патронажа на Министерството на отбраната и Министерството на икономиката. Тази година изложбата бе открита от президента на България и върховен главнокомандващ на Българската армия ген. Румен Радев.

„Арсенал“ е традиционен участник в Експото.

След края му изпълнителният директор на „Арсенал 2000“ АД Христо Ибушев бе категоричен: „След изложението „Хемус“, и по принцип, аз лично не се притеснявам за пазарите на „Арсенал“, защото марката се ползва с изключително добро реноме по света. Надежден партньор и запазена марка за качество, което е благодарение усилията на целия колектив на „Арсенал“.

Изпълнителният директор

на търговското дружество „Арсенал 2000“ каза също, че по време на изложението е имало изключително голям интерес към българското правителство, което ще инвестира милиарди за модернизация на армията ни чрез закупуване на изтребители, бойни машини и кораби.

В първия ден на изложението щандът на „Арсенал“ е посетен лично от президента на Република България Румен Радев. Държавният глава е дал висока оценка на представянето на „Арсенал“ и неговата продукция, като е изразил задоволство от работата на дружеството и от факта, че фирмата поддържа професионален персонал и се развива.

Президентът лично е поздравил всеки един от участниците в изложението арсеналски специалисти.

Министърът на отбраната Красимир Каракачанов е проявил интерес към въоръжението и част от боеприпасите, произведени в „Арсенал“, както и към ATGL-L и ATGL-H, също продукт на фирмата.

Голям интерес по време на

Продължава на стр. 6

МОТИВИРАЙТЕ

своите служители, клиенти и партньори

Ваучер Храна®
Ticket

Ticket Compliments®

Compliments®

Edenred Идънред България www.edenred.bg
Тел: +359 2 974 0220 bulgaria@edenred.com

Издателски съвет: Николай Ибушев, Янко Запрянов, Цветан Шиков, Добрин Драгнев.

Редакцията: Деляна Бобева - гл. редактор, Диана Нейчева, Мария Рашкова, Първолета Петкова, Мария Пискова, Миран Маденджиян, Юлия Младенова, Венко Юнаков.

Със съдействието на КНСБ и КТ "Подкрепа" в "Арсенал" АД.

Тя, Царицата!

Тя, Царицата на Долината! Казанлъшката маслодайна роза. Дали има свръхреколта или цветът не е достатъчен, дали розовото масло е евтино или скъпо, дали розопроизводителите са доволни или не, са състояния на вселенския момент, в който живеем. А тя от столетия е тук, в китната Казанлъшка долина, превърнала се в най-красивия символ на страната ни. Затова десетки хиляди са гостите от близо и далеч, които я почитат на нейния Празник. Всяка година, повече от век.

Нейно олицетворение са прекрасните казанлъшки момичета, които носят короната на Царица Роза вече 50 години, за да ни напомнят за пореден път, че красотата прави света по-добър. И докато Розата царува тук, Казанлък ще бъде едно от най-специалните места на картата на

Царица Роза '2018 Михаела Хаджиева, в средата, и нейните подгласнички Елица Славчева и Бианка Нягалова
Снимка: Юлия Младенова

света. Царицата на Долината, която вече очаква своя 116-и празник!

Юлия Младенова

Димитър от ПИС:

ЖЕЛАНИЯ В КАДРИ

16-ят Фотоплер „В Долината на розите“ в Казанлък събра местни майстори на светлината с техни колеги от страната за снимки и изложба в рамките на тазгодишния Фестивал на розата. Наред с именити млади таланти като Красимир Матаров, Иван Миладинов, Веселин Атанасов, в пленера участва и Димитър Димитров, един от инженерите на „Арсенал“, част от екипа на Направление ПИС – Проектиране, инвестиции и строителство, ръководено от инж. Цветан Шиков. Фотоси на Димитър са част от изложбата на пленеристите в казанлъшкия Музей на фотографията и съвременните визуални изкуства – единствен по рода си в България.

Димитър е увлечен от фотографията отдавна. Време за хобито си намира винаги. „Това е въпрос на желание, дори да си притиснат от задачки или друго, искаш ли, ще го

Снимка Йонко Русев, негов учител във фотографията

направиш, ще се случи“, казва той. Димитър снима за себе си, заради удоволствието „да хванем“ красотата на мига. Интересни са му художествените фотопортрети. Играта между светлината и сянката през емоцията на един човешки миг той е запечатал в куп черно-бели фотографии, в чийто фокус стои женският образ. Много от снимките му не са известни никому. Други той показва през възможностите на различните специализирани сайтове и групи в социалните мрежи. Следи руския сайт club.Foto.ru, популярните във фейсбук групи „Фотосъят“ и „Видяно в България“. Изпраща снимки за тях.

Участвал е във Фотоваканция, снимал е в Гърция, Унгария, Виена, Словакия, но като цяло – повече у нас, отколкото в чужбина. „Не е въпросът в това, да се напъваме да се надпреварваме за дестинации, защото нещата във фотографията, като идея и качество, не зависят от това кой къде е бил и кой колко е пътувал“, смята Димитров. При днешните средства за комуникация в нета фотографите у нас и по света се знаят. Следят изявите си, „сверват си часовниците“. Такова „свервяне на часовника“ Димитър прави и през новите си запознанства в сегашния казанлъшки пленер – един от най-старите и престижните в България.

Първият му фотоапарат е някаква „играчка“ – имаше такива масови фотоапаратчета с ленти преди 20-на години. Първите му стъпки в тайнството на фотомагията са в детските години в училището в Енина, където и сега живее. Всички тогава докосват най-напред някаква версия на съветските апарати „Смяна“. Това е времето, когато стотици, че и хиляди, български деца се „палят“ по фотографията

в училищните клубове, каквито има почти навсякъде. Логичното продължение през тия години е опитът със „Зенит“ и пътят към заводските фотоклубове.

Такъв клуб някога е имало и в „Арсенал“. Още се помнят отличното му оборудване и водещите постижения в конкурси сред сродните организации по предприятията в Казанлък и страната. Сега клуб в „Арсенал“ няма. Но арсеналци-фотографи продължава да има. Има дори арсеналски

фотомодел. Точно арсеналските красиви момичета са запечатани в портретите на Димитър. Той признава, че модели се намират трудно. Не всички момичета са излъчване искат да се снимат. А и не всички могат да позират, да допускат обектива до своя вътрешен свят. Хората с необичайно излъчване Димитър открива навсякъде. Като човек, който единствено и само е работил в „Арсенал“, той вижда желаните си модели

предимно тук. Нещо повече – фантазията му реди картина след картина, сюжет след сюжет, извадени от ежедневието на производствениците. Димитър обаче не ги вижда в ба-нализирани образи на ударници, така характерни

за т. нар. „социалистическо съревнование“ от миналото. Неговите типажии са оплетени покрай друга идея – те са изстрадалите в трагедията на Втората световна война човечеци. Колеги, приятели и просто – познати, Димитър си представя като сурови мъже от баталните сцени на фронта или като приведени в ежедневието на тила жени и деца, впрегнати в тежкото производство на съветските военни заводи в началото на 40-те години на 20-ти век.

Темата за Втората световна: Любима!

Димитър е направо обсебен от историята на Втората световна война. Чете книги по темата непрестанно. „Волоколамското шосе“ на Александър Бек му е любима, вероятно защото е написана по преживяното от действителната личност на старши лейтенант Баурджан Момиш-Ули. Димитров изтъква да четем само руски източници – вярва, че цялата истина за войната е в описанията на всичките страни, дали своите жертви в нея. Прочел е десетки книги в търсене на различните гледни точки. Димитър предпочита достоверността на документалистиката. По същия начин, както обича да разказва истински истории чрез снимките си. Противник е на подхода „да се шрака“ безспир. Но и не обича да пропуса хубавите моменти за запечатване. Снима и природата. Понякога просто тръгва с картата и компас в раницата, където неизменно е и фотоапаратът. Точно това прави и в празничните дни из Долината заедно с пленеристите. Дебне изгреви, залези и женски усмивки в розовите градини, кръстовата до Жребчево до

Тъжа, катери към Ботев и Бузлуджа. Харесва натюрморт. Репортажната фотография също му е на сърце. Човешките емоции в празника на някой рок-концерт или в еуфорията на казанлъшкия фестивал също са на фокус пред обектива на

неговия фотоапарат.

Години наред фотоловители, Димитър вече има пълно техническо оборудване. Помни в подробности първия си опит да си купи сравнително добър дигитален фотоапарат – два пъти „бил път“ до Стара Загора в търсене на модел, за който научил от рекламна брошура. Първо липсвал точно този модел, после нямало този цвят, не била наред комплектотката – с опаковка и документация. „Искали му парите в брой, пък той имал малко по карта и малко в джоба... За първия си добър апарат Димитър има цяла лична история. Сега нещата стават по-бързо. Отдавна е сменил Panasonik-a с Canon600, снабден с различни обективи. Оборудването за това хоби

не е лесно, нито евтино. „Но само така можеш да работиш по-качествено“, обяснява арсеналският участник в „В Долината на розите“. Той търси своите сюжети и лица навсякъде. Бил е и на „Арена Армеец“. Снимал е рок-банди, снимал е самата Доро Пеш в Каварна, където случайно се сдобил с медийна акредитация и няма как да забрави това си щур късмет: Доро Пеш отблизо! Снимал е Еrika, снимал е шоу на лед с Албена и Максим. Признава, че тия снимки не са от най-лесните. Но са му от любимите. Все пак, Митко е „страстен рок-джия“ – „без да съм рокер!“, шегува се сам със себе си той. Рекламни фотографии не прави. Не го влече това. Пък и основната му работа все пак е в „Арсенал“. Не е като да си фотограф на свободна практика.

Завод 0: Ежедневието в ПИС

Денят на работещите в ПИС не е лесен за описване – тук всеки ден е различен. „Снимката“ на случващото се в отдела за Димитър е също толкова интересно нещо, колкото и истинското заснемане с фотоапарат. Разликата е, че онова е хоби, а това е професия. Затова е и по-поглещащо, по-отговорно и задължително ежедневно занимание. Не е въпрос за свободно желание. Димитров става инженер с диплома, завършвайки специализираното бивше военно училище за строителни кадри ВСУ „Любен Каравелов“ в София. Винаги е упражнявал професията си

само в „Арсенал“. „Тук и само тук! От 13-и януари 1998-а!“ – знае той точната дата на постъпването си в казанлъшката оръжеишница. Първо минал през Строителния цех, после дошъл в Капитално строителство. Работи като инженер-конструктор, но и всичко друго, свързано със строителството на огромната площадка на фирмените заводи. „Тичането“ по институции, даващи разрешителни, заверки и прочие, също е част от работата му. Категорично е на мнение, че „Арсенал“ е мястото, където законите се спазват безпрекословно, пропуски не се допускат, а контролът на оторизирани органи е завишен в сравнение с други фирми и организации – производството е специал-

но. Затова хората на Шиков са свикнали да бъдат перфектни в професионалните си задължения, подчертава инж. Димитров. Тук нещата не са въпрос на случайност. Докато при хобито се иска и късмет. Който снима, го знае – залезът не винаги е красив, светлината не винаги става... Повечето неща сякаш идват почти на късмет“, обяснява Димитров гонитбата на фотомиговете, които е натрупал и са вече запечатани в компютъра му в хиляди файлове. За публиката на „Трибуна Арсенал“ Митко подбра някои от тях. Повечето се публикуват за пръв път.

Като всеки човек, изкушен от някакъв вид творчество, Димитров си мечтае за още и още хубави кадри. И за добри модели, които имат какво да покажат като емоционално вътрешно състояние, не само като чиста красота. Не се прощава с мечтата си, дори – напротив, все по-възможно му се струва тя да се сбъдне. Мечтае за филмирането или поне за събирането в изложба на характерните арсеналски лица, които среща всеки ден като колеги – работници и служители. Но в авторските му мечти те се редуват ту като редови фронтации, ту като политкомисари, ту като тиловащи... все от епоса на Втората световна. В тия неща, както Димитър си казва, и времето, и случването, стават само, ако следваш желанието си. Той го прави. В стотици, в хиляди кадри.

Диана Рамналиева

ПОЧЕТНИТЕ ГРАЖДАНИ НА КАЗАНЛЪК

Проф. Теньо Попминчев:

Можем да създадем „швейцарско ножче“ на светлината

„Оказа се, че можем да манипулираме и квантовите свойства на светлината, т.е. да създадем „швейцарско ножче“ на светлината. Практическо-

то приложение на това откритие е свързано със снимки във времето и пространството на свърхбързи процеси, толкова бързи, че на практика електронът е неподвижен“, това сподели за своите научни изследвания проф. Теньо Попминчев, Почетен гражданин на Казанлък за 2018 година. Казанлъчанинът бе обявен за учен на бъдещето за постигнатия пробив в квантовата физика със създаването на рентгенов лазер. Той бе избран за един от 10-те най-значими млади учени в света на 2016 г. от Националната академия на науките на САЩ. Номинациите са правени от nobelови лауреати.

Специално за церемонията в Казанлък Теньо Попминчев прелетя хилядите километри разстояние от Сан Диего до България и веднага отпътува обратно.

В словото си при връчване на Удос-

товерението за Почетен гражданин младият учен сподели, че за него е чест да се връща в Казанлък и в Долината на маслодайната роза, един от вечните символи на града ни. Той благодари на своите родители - неговият баща, инженер-химикът Веселин Попминчев, е работил в „Арсенал“, на учителя си по физика Теодосий Теодосиев, на брат си Димитър, с когото са работили по революционното откритие и с когото се надява да продължи и напред, на преподавателя си в университета проф. Иван Бъчваров. В момента заедно с Теодосий Теодосиев организират олимпиади по физика на два континента, но по думите му, българските ученици изглеждат са по-умни от американските. Новият Почетен гражданин на Казанлък работи по проекти в Сан Диего и Виена, където изгражда лаборатории. Проектът във Виена започва работа, като студентите му основно са китайци, към момента българи няма.

„Вярвайте, че няма невъзможни неща. Разликата между невъзможното и трудното е само в това, че невъзможното изисква малко повече време“, каза по време на церемонията по удостояването му със званието „Почетен гражданин на Казанлък“ проф. Теньо Попминчев, обръщайки се към младите и талантливи българи.

Удостоверенията и почетния знак на Казанлък бяха връчени на Димитър носители от кмета Галина Стоянова, на която асистираха Царица Роза 2018 Михаела Хаджиева и втората й подгласничка Бианка Нягалова.

Христо Стоянов:

Благодаря ви, „Арсенал“!

Арсеналецът, удостоен със званието „Почетен гражданин на Казанлък“ за 2018 година, хореографът Христо Стоянов благодари на всички, които са оценили приноса му за развитието

и популяризирането на българския фолклор по света. „45 години аз живея в своята приказка – работех с ансамбъла, обучих над 2500 танцьори, животът ми преминаваше в работата. През февруари Япония ме извади от тази приказка с удостояването ми с Орден на изгряващото слънце Сребърни лъчи. А след това - и ръководството на „Арсенал“ и „Експерти за Казанлък“ в лицето на Николай Ибушев, които ме предложиха за Почетен гражданин на Казанлък. Благодаря от сърце на „Арсенал“ АД за това, че ми дадоха възможност да работя професионално, като ми предоста-

виха чудесни условия за това. Докато дишам, ще прославям Казанлък и българския фолклор“, заявя развълнуван Христо Стоянов.

През 1975-а Христо Стоянов поема ансамбъл „Арсенал“ като негов главен художествен ръководител и хореограф. В творческата му биография са записани над 50 танцови произведения. С хореографията на Стоянов ансамбъл „Арсенал“ завладява родните и световните сцени. Всяка година съставът изнася над 120 концерта, вкл. в редица страни от Европа, в Русия, САЩ, Индия, Египет, Япония, Корея, Китай и други. Почти няма българска награда в областта на изкуството и културата, на която ансамбълът да не е носител - особено ценни са званието Представителен, Златен орден за популяризиране и утвърждаване на фолклорното танцово изкуство, орден „Кирил и Методий“ - I степен, наскоро и призьт „Златна кобилица“ CIOFF - България.

През 1988 г. в японския град на розите Фукуяма започва българо-японският период на Христо Стоянов, който продължава вече 20 години. През 2001 г. в град Мунаката се организира първият Български фестивал с участието на ансамбъл „Арсенал“. От 2010-а форумът се превръща в Световен български фестивал.

Казанлъчанинът многократно е отличаван в Япония - Почетен гражданин е на Фукуяма, Посланик е на добра воля на Мунаката, удостоен е с Почетна грамота от Министъра на външните работи на Япония за заслугите му за развитието на приятелството между двата народа. Следва и високото отличие Орден на изгряващото слънце Сребърни лъчи, с което императорът на Япония удостои казанлъшкия фолклорист.

Юлия Младенова

ФИЗИКЪТ ОТ БЪДЕЩЕТО: АЗ НЕ СЕ ОТКАЗВАМ НИКОГА

Ето какво сподели проф. Теньо Попминчев за конкретните приложения на своето изобретение:

- Проф. Попминчев, в едно интервю казвате, че изобретенията от Вас лазер може да намери приложение и във военната индустрия. Моля, пояснете.

- Първите приложения в следващите разработки ще са свързани най-вероятно с медицината, преди военната индустрия, но военните винаги са имали мечта да направят рентгенов лазер, още след 1960 година, когато е изобретен лазерът.

- За какво може да послужи един такъв рентгенов лазер на военните?

- За космоса на информация и GPS в Преноса, за сканиране на

карго и за всичко, с което лазер с най-малка разходимост на огромни разстояния може да бъде полезен. Естествено, по-скоро за конструктивни, отколкото за деструктивни приложения. Надявам се, че човечеството след толкова хилядолетия ще прояви мъдрост и ще използва гравивно подобни инструменти.

- Има ли вече такива заявени намерения, офerti?

- Има, да. Доста. Те, военните, спонсорират нещата. И доста по-добре, отколкото научните фондации.

- Проф. Попминчев, какво трябва да се „роди“ от Вашия научен проект, по който се работи в Техническият университет на Виена?

- Европейският проект може би ще даде началото или поне път към първия рентгенов лазер за медицински приложения.

- А имате ли конкретни намерения за научен проект за България или в България?

- Конкретно за България, заедно с ученика на Теодосий Теодосиев и мой учител от Софийския университет проф. Иван Бъчваров, и заедно с учени от няколко континента - Европа, Австралия и САЩ,

имахме проект за научен център в България, но по стечение на обстоятелствата не бяхме избрани. В проекта е и проф. Самуил Рефетов, многократно номиниран за Нобелова награда /Бел. на автора - заради открития от него синдром на резистентност към тиреоидните хормони, наречен на негово име - Синдром на Рефетов/.

- Не бяхте избрани?

- Да, не бяхме избрани. Тук видях един мой добър приятел скулптор - Ваньо Колев, преподавател в Художествената гимназия, с когото се шегувахме, че ситуацията е еквивалентна на един негов ученик, но особено талантлив, да оценява Микеланджело и да блокира негов проект. И да даде проектите на негов не особено талантлив съученик. Естествено, резултатът би бил

ТЕХНИЧЕСКИ КОЛЕЖ - КАЗАНЛЪК ПРИЕМА СТУДЕНТИ

за учебната 2018/2019 г. (държавна поръчка)

по специалността:

„Технология на машиностроенето“

Форми на обучение: редовна, редовна - удължен семестър

Занятията са без откъсване от производството, в четвъртият и петък следобед и в събота + до 2 пъти годишно по една/две седмици.

Завършилите колежа придобиват образователно-квалификационна степен „Професионален бакалавър“ и могат да продължат обучението си за „Магистър“.

Информация за кандидатстване е публикувана на сайта на колежа:

<https://sites.google.com/site/kazanlakcollege/>

Приетите и записалите се от „Арсенал“ АД ще бъдат включени в Стипендиантската програма на фирмата.

Това е втората учебна година на Технически колеж - Казанлък. През първата се обучаваха 80 студенти, от тях 26 са работещи в „Арсенал“ АД.

резултат на училищно ниво или липса на каквото и да е резултат. Това е ситуацията с научните центрове, за съжаление, в България. Говорим за сума от порядъка на 350 милиона или подобна.

- Това не къса връзката с родината, нали?

- Аз не се отказвам никога. Това може да е в известна степен и генетично, в известна степен придобито от школите в живота ми, но смятам, че ще успеем да поставим началото на научен център в България за лазери в медицината био- и нанотехнологиите,

които да поставят София на картата на света. А ако София не иска, с регионалните центрове и подкрепа на „Арсенал“ и индустриите на Предбалкана Казанлък ще бъде първи. Предбалканът е бил първи често в много отношения.

Благодаря отново на моите съгражданици за оказаната чест. Винаги ми е било вълнуващо да се завръщам в Долината на тракийските царе, символ на давност и величие, в Долината на розите, красив символ, съчетаващ минало и настояще, и лично за мен, и в Долината и на бъдещето на България, възпитавано от Учителя Теодосий Теодосиев.

Деляна Бобева

Квалификационна програма на „Арсенал” ЗАВЪРШИ 4-ЯТ ВИПУСК КУРСИСТИ

24-ма арсеналци, работници и служители от различни заводи, получиха своите дипломи за завършени квалификационни курсове към две висши учебни за-

На море * Нова оферта

ХОТЕЛ „АРСЕНАЛ“ - гр. НЕСЕБЪР

ЦЕНИ - сезон 2018 г.

СЕЗОН 2018	Нисък / Low Season	Среден / Middle Season	Висок / High Season
ЦЕНИТЕ СА В ЛЕВА НА СТАЯ НА ДЕН на база ALL/всичко включено/	01.06 - 22.06	20.06 - 13.07	14.07 - 24.08
	08.09 - 30.09	25.08 - 01.09	
DBL /двойка/	130	144	174
SNG /единична/	107	118	142
TRIP /тройка/	189	210	253
1 възра. + 1 дете (0-5,99)	107	118	142
1 възра. + 1 дете (6-11,99)	120	130	156
1 възра. + 2 деца (0-5,99) настаняване в стандартна двойка, едното дете е без право на легло	107	118	142
1 възра. + 2 деца (0-5,99) (6-11,99) настаняване в стандартна двойка, 0-5,99 г. е без право на легло	120	130	156
1 възра. + 2 деца (6-11,99) настаняване в стандартна тройка	165	182	219
2 възра. + 1 дете (0-5,99) настаняване в стандартна двойка дете до 5,99г. е безплатно без право на легло	130	144	174
2 възра. + 1 дете (6-11,99) настаняване в стандартна тройка	178	195	234
2 възра. + 2 деца (0-5,99) (6-11,99) настаняване в стандартна тройка, дете до 5,99 г. е безплатно без право на легло	178	195	234
2 възра. + 2 деца (6-11,99) настаняване в стандартна тройка, второто дете е на допълнително легло	208	227	277
АПАРТАМЕНТ за двама	144 лв./ден	163 лв./ден	190 лв./ден

За целия сезон
– отстъпка от
15% в цената!

Настанявания допълнително в апартамент - заплащат:

- Дете от 0-5,99 г. - безплатно
- Дете от 6-11,99 г. на допълнително легло - 50% от цената на редовно легло според сезона
- Възрастен на допълнително легло – 80% от цената на редовно легло според сезона

ведения – Химикотехнологичният и металургичен университет в София, и Технически университет - София, филиал Пловдив.

Квалификациите, които арсеналци са придобили, са в две специалности: „Технология на високоенергийните системи” към ХТМУ- София и „Оръжейно и боеприпасно производство” към ТУ - София, филиал Пловдив.

Завършилите са четвъртият випуск от този вид квалификационна програма на „Арсенал”, която има и своите две надграждания - стипендиантска програма за учещи в технически вузове арсеналци и студентска програма, специално за ТУ-София, филиал Пловдив. От миналата година близо 30 арсеналци са в първия випуск колежани на новосъздадения машиностроителен колеж към ТУ-София, филиал Пловдив.

На официална церемония бяха връчени дипломите на завършилите четвърти випуск за квалификация по тези две специалности - от декана на Деканата за продължавашо и дистанционно обучение към ХМТУ-София проф. д-р инж. Коста Бошнаков и от проф. Вълчо Николов от Технически университет - София, филиал Пловдив.

На церемонията присъстваха още инж. Христо Стрешков, директор „Технически въпроси” на „Арсенал” АД, инж. Владимир Чучушишев, ръководител на отдел „Техническо развитие” във фирмата и координатор на студентската програма, инж. Николай Куцаров, отговорник за професионалната квалификация, лектори-обучители, ръководители на отделни заводи.

Приветствие към дипломираните се специалисти отправи Христо Стрешков, който каза, че това обучение и реализацията му струват много на ръководството на фирмата, но ползата от него се усеща, затова и ще продължи. Стрешков изрази надежда, че ползата от новите знания, усвоени от арсеналци по време на обу-

чението, ще е взаимна.

„Квалификационните курсове се подпомагат лично от изпълнителния директор на „Арсенал” АД Николай Ибушев, който държи много на квалификацията и преквалификацията на кадрите в дружеството, тъй като те са пряко свързани с бъдещето на „Арсенал”. Проф. Бошнаков изрази желанието си и в бъдеще да продължи и да се разширява ползотворното сътрудничество между „Арсенал” и ХТМУ, както в образователната, така и в научно-изследователската сфера.

„Резултатите дават оптимизъм, а възможностите са пред вас”, бе краткото обобщение за този тип квалификационно обучение и постигнатото от арсеналските работници и служители на проф. Вълчо Николов от ТУ- София, филиал Пловдив. Завършилите курсовете бяха поздравени и от Владимир Чучушишев, от заместник-директора на Завод 3 и преподавател Алексей Богданов, от Николай Куцаров.

От името на ръководството на „Арсенал” АД Христо Стрешков изрази надежда, че до есента ръководствата по заводи ще намерят и ще успеят да мотивират нужните кадри за професионална квалификация и за надграждане на знанията. Той прикани и самите работници да са активни в тази посока.

„Полезен курс, имаше какво да научим. Станахме приятели”, е общението на завършилите квалификационните степени курсисти.

„Трибуна Арсенал”

ХАДЖИЕНОВЦИ ПРОДЪЛЖАВАТ ПО ШВЕЙЦАРСКИЯ МОДЕЛ

Швейцарският модел на дуално обучение, известен като проект ДОМИНО, бе темата на работна среща в Професионалната гимназия „Иван Хаджиенов”. Меха-

алното обучение. Тази учебна година завърши и първият випуск „мехатрончици”.

На срещата бяха дискутирани въпроси, свързани с устойчивостта и развитието на ДОМИНО и възможностите за продължаване на дуалното образование в ПГ „Иван Хаджиенов” след приключване на

нотехникумът в Казанлък е едно от първите училища в България, което се включи в проекта за въвеждане на съвременна форма на професионалното образование у нас. Вече трета година учебното заведение обучава своите ученици в специалностите „Машини и системи с цифрово-програмно управление” и „Мехатроника” по системата на ду-

пилотния проект. Участниците очертаха перспективи за бъдещо сътрудничество. И след приключване на проект ДОМИНО ще се приемат ученици по дуално образование, а фирмите от машиностроителния бранш ще осигурят работни места.

Юлия Младенова

Хотел „Арсенал” – град Несебър

Търси да назначи: Камериерки, Работници-кухня, Сервитьорки
Атрактивно заплащане!

За повече информация: на тел. 0887497853

ОТ ЛЕЯРНАТА ДО АЛЕЯТА НА ТРУДОВАТА СЛАВА

Казва се Жоро Николов. В Казанлък са свикнали да свързват това име с една от емблемите на местния театър в най-силните му години. Неговият съименик от „Арсенал“ помни големия казанлъшки артист, но живее далеч от светлините на прожекторите. За Жоро Николов от Леярната на Завод 5 говори Алеята на трудовата слава и неговият дълъг трудов стаж в голямото машиностроително предприятие.

Жоро Николов Дърменов е монтьор в Завод 5/147 – Леярната на „Арсенал“. Едно от най-трудните и мъжки места на завода, където се леят детайлите за специалното производство. Работата на отличника от Алеята на славата е да поддържа в пълна изправност всички машини, кранове, ленти, така че работата да върви без проблеми. И вече 41 години, с малко прекъсване, мъжът прави това всеки ден, първа, втора, редовна смяна. Работата му е пределно позната, както се казва, и със затворени очи знае къде какво трябва да се направи. Началник е на монтьорите, които се грижат за поддръжката на машините, всички до един отговорни и прецизни

в своята работа. Колективът, в който работи, е изключителен – много сплотен, хората са добри професионалисти и колеги. Това се дължи, както на самите работници, така и на техните началници – Иван Мустайков, началник-цех, и Милен Минчев, директор „Леярско производство“.

Жоро Николов от Леярната на „Арсенал“ признава, че работата не е лека, но не му тежи. Друго е важно – да идват млади хора, за да ги обучи и да поемат пътя след старите майстори. Радва се на своя внук Данаил Дърменов, който е в 11 клас на Професионална гимназия „Иван Хаджиенов“ в паралелката по мехатроника. Момчето единствено от фамилията тръгнало по пътя на своя дядо – в момента учи по дуалната система на обучение и трупа практически опит и знания в 5/230 на „Арсенал“. Данаил се очертava да е следващият машиностроител в рода Дърменови, макар че Жоро е наясно, че има коренна разлика в профе-

сиите по негово време и сега.

Иначе, и той е завършил Механотехникума в Казанлък и веднага след казармата е започнал работа в „Арсенал“. Тук, в Леярната, където продължава да работи и днес. Неговата съпруга Станка Дърменова също е арсеналка. Тя е фрезист в 1/220. Работническо семейство, отгледало двама сина и четирима внуци. Засега, защото внуците са на път да се увеличат.

Жоро Николов е от Енина, работи в Казанлък, а живее в Бузовград. Всеки ден пътува до завода и обратно, а след смяната бърза да отиде на село. И там го чака работа. По градината, по къщата. И все не намира време за истинска почивка. „Не ходим по курорти, нямаме време“, казва монтьорът със завиден трудов стаж, леко дръпва от цигарата и бързо поема към следващата си задача.

Жоро Николов Дърменов от Алеята на арсеналската слава. С уважение към човека с омалените ръце, пъргав и делови, защото там, в голямото хале на Леярната, го очаква неговата работа. Която върши с желание повече от 40 години.

УЧЕНИЦИТЕ ВЪВ ФОКУСА НА ОМБУДСМАНА

„Моите права: Как мога да повиша правната си култура?“ е една от важните теми, по които омбудсманът на Казанлък Гинка Щерева е провела срещи и дискусии с ученици от средните училища в общината. Това е една от инициативите на обществения посредник, като целта е подрастващите да са наясно за необходимостта да бъдат информирани, да знаят правата и задълженията си на граждани на България и на Европейския съюз, и към кого да се обърнат, ако считат, че правата им са нарушени. Тази инициатива е част от дейността на обществения посредник Гинка Щерева, която тя отчете на заключителната си среща с учениците от Казанлък.

Само през тази година Щерева, която е член на групата „Експерти за Казанлък“, е осъществила няколко проекта с подрастващите. Първият проект е свързан с повишаване на тяхната финансова компетентност. „На кафе с омбудсмана на Казанлък“ е била другата голяма инициатива на Щерева, насочена към деца и ученици от рисковите групи. Третият проект, приключил преди дни, е „Най-добрият 11 клас в нашето училище“. Той завърши с отчитане на резултатите от средния успех на 11-те класове в казанлъшките средни училища. На първо място е класирани 11 А на ППМГ „Никола Обрешков“ със среден успех 5.28. Следват го 11 Б на СУ „Екзарх Антим I“ – 5.18, 11 Б на ХГ „Св. св. Кирил и Методий“ – 5.04, 11 А на ПГ по транспорт и транспортен мениджмънт – 5.01, 11 Б на ПГ по лека промишленост и туризъм – 4.94, 11 А – НУПИД „Акад. Дечко Узунов“ – 4.84, 11 Б – ПГ „Иван Хаджиенов“ – 4.50.

Срещата завърши с представянето на филма на бизнесмена и пътешественика Илиян Дончев „Забранените кралства на Хималаите – Мустанг“. Едно вълнуващо пътешествие в непознатото хималайско кралство, където и до днес няма ток, телевизия, телефони и пътища. Място, в което времето сякаш е спряло преди 7 века, а пространството под заснежените осемхилядници събира Земята и Космоса.

За своята работа с подрастващите и учениците в община Казанлък общественият посредник Гинка Щерева бе отличена от Сдружение „Бъдеще на децата“. Тя получи годишната награда в категорията „Обществена личност“. За 4-ти път сдружението отличи за добри каузи личности, организации, институции, фирми.

ТЕХНОФЕСТ ‘2018: СПОРТЕН ХЪС В ПАВИЛИОНА НА „АРСЕНАЛ“

Истинско спортно състезание се разгоря в павилион на „Арсенал“ АД по време

на третия Технофест на Професионална гимназия „Иван Хаджиенов“. Като партньор на училището по дуалното обучение, фирмата всяка година участва във Фестивала на науката и техниката на Механотехникума. Павилионът на дружеството, разположен специално за Технофеста в двора на гимназията, събра желаещите да се състезават по скоростно разглобяване и слобяване на два модела автомат „Арсенал“. Това се превърна в най-атрактивното събитие за бъдещите машиностроители, които се надпреварваха с времето. Много емоции и енергия вложиха участниците в състезанието. Истинска борба за първото място се състоя между Ердоан Юсеин, от 8 Г клас, специалност „Мехатроника“, и Михаил Иванов от 11 А – „Компютри и компютърни технологии“. С малка разлика от няколко секунди на първо място се класира Ердоан, след него е Михаил, а трети стана Юсеин Ахмед от 8 В клас – „Машини и системи с ЦПУ“. И трите момчета получиха награди от фирма „Арсенал“. Ръководителят на отдел „Техническо развитие“ инж. Владимир Чучуми-

шев проведе и викторина сред учениците за историята и основните моменти в развитието

на фирмата, като всички отговорили правилно на въпросите получиха подаръци, също осигурени от дружеството. Демонстрационният павилион бе посетен от кмета Галина Стоянова, а общественият посредник

Гинка Щерева пробва сърчността си при разглобяване и слобяване на автоматата. Засилен интерес към представянето на „Арсенал“ АД проявиха и съветниците на министъра на образованието проф. Костадин Костадинов, който беше сред официалните гости на технофеста. Възпитаниците на училището по специалностите „Компютри и компютърни технологии“, „Машини и системи с ЦПУ“, „Строителство и архитектура“ и „Мехатроника“ представиха със свои изобретения и презентации професите, които усвояват. Още няколко казанлъшки фирми, партньори на учебното заведение, също участваха в ученическия Технофест.

Състезания по природни науки, демонстрации на изобретения на ученици, дронове във въздуха, картинг, развиващ знамето на училището, бяха също част от atrakциите в Третия фестивал на науката и техниката в ПГ „Иван Хаджиенов“. Събитието бе уважено от кмета на община Казанлък Га-

лина Стоянова, под чийто патронаж то се проведе, от съветника на просветния министър проф. Костадин Костадинов, ресорния заместник-кмет Цветелина Цветкова, омбудсмана Гинка Щерева, представители на бизнеса, Противопожарна служба-Казанлък и деца от основните училища „Паисий Хилендарски“, „Христо Ботев“ – Овощник, „Чудомир“.

„Това, което видях в Професионална гимназия „Иван Хаджиенов“ ми хареса много и ще предложа на министъра на образованието да включи училището в новата образователна платформа STEAM“, съобщи проф. Костадинов. STEAM означава наука, технологии, инженерство и математика. Идеята е образованието да е интегрирано в тези четири области в училищата, където платформата бъде въведена. В момента 7 европейски страни са подписали STEAM, като България се е присъединила към нея през месец април тази година.

Директорът на ПГ „Иван Хаджиенов“ Мариана Демирева

върчи сертификат за подкрепа и съпричастност на кмета Галина Стоянова, както и сертификати за сътрудничество с фирмите партньори на територията на общината.

Страницата подготви
Юлия Младенова

Маргарита Хранова:

Първата ми среща с нея е от... първата половина на 70-те. На един морски мост.

Хлапашки порив да си близо до каикчката с моряшката тениска, срещу която бяха „зяпнали“ две огромни камери и тя... пееше. И се усмихваше.

Някак спонтанно, по детски, хукнах натам, отнасяйки си ведър плесник за непослушанието.

В детската ми глава обаче остана не споменът от плесника на дядо, а лъчезарното на тази слънчева и усмихната каикчка.

После, в по-осъзнатите си години, тогава, когато покойният Тодор Колев буквално я „закова“ в неговата „Жалба за младост“ с орисията „Маргарита успя да запази своя устрем за по-късни дни“, си дадох сметка за магията на това къдрокосо, със светещи и дълбоки тъмни очи, момиче, което пееше на морския мост „Устрем“.

Тя е от онези жени, които са като скъп парфюм: дори и на разстояние усещането за него е ярко и незабравимо.

Струи. Грее. А искреността, с която излива песните си, и усмихката ѝ те сграбчват... и завинаги си в техен плен.

Очарователната Марги Хранова.

Така я знаят цели поколения. От баби до момичета, от мами до бебета или мами с бебета.

Родена в Сливен, в се-

мейство на царски офицер, най-лъчезарното лице на българската поп музика в последните четири десетилетия расте в София. Завършва Естрадният отдел на консерваторията в класа на Ирина Чмихова и... запява. Без да спира вече 45 години. И всичките си песни изпява с любов.

И дали защото е от т.н. „гранични хора“, родени на вододела между два зодиакални знака, тя е човек на компромиса.

Харизматична, но компромисна, вълнуваща, запомняща се, без да „вирирогите“, за да има всичко на всяка цена.

И това може би е нещото, което прави цената ѝ безценна.

Освен музиката, театърът и политиката също са посягали към нея.

И тя към тях.

Театралната ѝ биография е пъстра: има общи проекти с актрисата Искра Радева, с която изпяват незабравимата „Любов раздвоена“ с покойния Иван Балсамджиев. С композитора Найденов Андреев оставят отпечатък със „С цвят на изтриото червило“, а песента ѝ „Оставяме“ от филма „Оркестър без име“ става символ на бунтарството на младия човек у нас и несбъднатите мечти от ерата на соца от началото на 80-те години.

В колекцията си от отличия

има и два „Орфея“. Единият - за цялостен принос.

Преди десетилетие е в листата на кандидат-евродепутатията, като активист на Партията на българските жени.

От хората, на които им

вече ѝ отива да я изпее.

Съдейки по аплодисментите на хората, които ходят на концертите ѝ, въпросът от тази песен ще е без отговор още дълго.

пука, е. „Бодросменка“ е. От втори клас. До днес. Може би и затова детското в нея е живо. Много живо, макар преди няколко години да изпя „своята“ песен „Докога, Маргарито“.

Днес споделя, че всъщност дълго ѝ бутала настрана, защото все си мислела, че не ѝ е времето и посегнала към нея, когато преценила, че

А дотогава животът ѝ ще е пълен с радост, както сама споделя: съпруг-кулинар, синове, внуци и „пълна къща с роднини“.

И ще пее. Нейна е фразата: „Колкото си по-голям, толкова си по-земен“.

Маргарита Хранова.

* * * *

- Докога, Маргарито?:))

- Не знам. Докато Господ рече. Нямам представа. Не си задавам този въпрос, въпреки че песента я изпях. Дотогава, докато имам чувството, че имам сили, че усещам, че хората ме харесват и ме обичат. Че моята музика се харесва от моите почитатели и имам енергия. Дотогава, докато те ме обичат, пък и докато мога. Мисля, че все още мога.

- Как си обяснявате факта, че музиката, която създаде и изпя вашето поколение певци на България, остана вечна музика? С Вас тук се снимаха различни поколения - от пензионер до бебета даже. Някак нова музика не умее да печели толкова разнородни сърца и поколения...

- Ами тя не е мелодична, няма стойностни текстове, а това е много важно. Навремето ние пеехме песни, направени от стихове на различни поети и не бяха просто така едни написани думички само. И няма как един хубав стих да не стигне до сърцето на слушателя. А и съвсем друго е мелодичната линия на песните. Те са запевани, те са приятни за слушане. А сега има повече говор, повече ритмика и това е световна тенденция, не е само в България. Много рядко излизат някакви хитове, и то истински, и не че има някаква носталгия, но мисля, че хората обичат стойността на песен, мелодичната песен, която могат да запеват, могат да запомнят и красивия текст.

Продължава на стр. 7

Продължава от стр. 1

„АРСЕНАЛ“ – РЕСПЕКТ И УВАЖЕНИЕ

Голям интерес по време на специализираната международна изложба за отбранителна техника са предизвикали сред посетителите от страната и чужбина произвежда-

ните в „Арсенал“ компоненти – взриватели и барути.

Всички български предприятия от отбранителната индустрия се развиват много силно, каза за „Трибуна Арсенал“ Христо Ибушев.

Според него, тазгодишното издание на „Хемус 2018“ е затвърдило България като един от водещите доставчици за отбранителната индустрия, а „Арсенал“ е водещо и най-голямото дружество в тази индустрия.

За това говори и поредното участие на „Арсенал“ на световен форум - най-голямото за тази година за отбранителната индустрия по света - френското изложение EUROSATORY, което се провежда в Париж. Тази година е неговото 26-то издание.

То се провежда в седмицата от 11-и до 15-и юни и в него българският ВПК се представя с общ павилон под егидата на Сдружение „Българска отбранителна индустрия“.

„Трибуна Арсенал“

ПОЧИТ КЪМ БОТЕВ ОТ „ЕКСПЕРТИ ЗА КАЗАНЛЪК“

В деня на 142-ата годишнина от гибелта на Ботев Казанлък отдаде своята почит и признателност към поета-революционер и неговите четници, тръгна да освобождават поробеното ни отечество, носейки в сърцата си своята любов към него и безпределната си храброст. „Когато търсим най-българските, най-истинските знаци на националното ни самосъзнание, безспорно в съзнанието на всеки българин изплува едно име – това на Христо Ботев, геният на една бурна епоха. Блестящ поет и публицист, възторжен революционер, в краткия си, едва 28-годишен, живот Ботев слива думи и дела ведно, превръщайки се в символ на стремлението на българският народ към свободен и независим живот“, са думите на д-р Чавдар Ангелов, произнесени пред паметника на поета-революционер в Казанлък на 2 юни.

Деца, ученици, граждани, ветерани от Втората световна война, офицери от запаса, тракийци поднесоха цветя и сведоха глави. Представители на „Експерти за Казанлък“ отдадоха своята почит към националния ни герой и застанаха в минута мълчание пред монумента, за издигането на който имат основна заслуга. През 2015 година общинските съветници от „Експерти за Казанлък“ и представители на партия „Атака“ в града с председател Драгомир Иванов обединиха усилията си, за да бъде изграден бюст-паметник на Христо Ботев в парк „Розариум“. Идеята дойде, след като Експертите дариха средства за възстановяване на Ботеви монумент в парк „Херъструв“ в Букурещ по инициатива на изпълнителния директор на „Арсенал“ АД Николай Ибушев.

Няколко месеца по-късно Експертите

и кметът Галина Стоянова подкрепиха патриотичната идея. Паметникът бе изграден с финансовата помощ на „Експерти за Казанлък“, с лични дарения на Николай Ибушев и на кмета на общината Галина Стоянова, с подкрепата на общинските съветници от ГЕРБ и с кампанията за набиране на средства, проведена от партия „Атака“ в Казанлък. Бюст-паметникът е висок 2.50 метра и е изработен от мрамор, камък и месинг. Негови автори са казанлъжките скулптори Ваньо Колев и Николай Фитков.

Юлия Младенова

ПОЗИТИВЕН ЧОВЕК СЪМ. ПРОЩАВАМ.

- Вие сте гостували на Празника на розата в Казанлък и в предишни години. Веднъж на кон-

моя песен, с която ме свързват: „С любов“. „Всички песни в този мой живот аз изпял с любов“. Много я обичат

црта Ви валя страхотен дъжд, но хората стояха под дърветата, за да ви слушат...

- О, и аз си го спомням това. Беше преди 7-8 години. Да, валише страхотен дъжд. Бяхме с Искра / бел. авт. - Радева/ и такъв дъжд вали, но хората си седяха под чадърите, кой под каквото намери и ни слушаха. Беше много мило и въздействащо.

- Има ли някакво продължение с Искра Радева сега това ваше творческо сътрудничество?

- Да. Ние от време на време заедно поемаме някакви ангажименти, но тя повече на театъра наблюдава, понеже тя все пак си има театър „Искри и сезони“, прави всяка година по една-две нови постановки, организира си ги, кани артисти, тя играе в тях. Просто е по-заета, но, ако имаме покани двете, ходим.

- А други спомени, които да Ви свързват с Казанлък?

- Помня, че тук имаше едно момиченце, което пееше. Заведоха ме да я чуя и какво стана с това дете? Беше много-много талантива. Беше ми любопитно какво стана, дали се разви в тази посока. Нямам информация оттогава. Мисля, че бе в годината, когато бяхме тук с Искра. Някаква учителка по пеене ми се обади и ми каза, че има добри деца и ме взеха и заведоха в школата. Момичето беше около 16-годишно. Идвала съм и на други участия. Преди време имах покана за среща на жените в Общинския съвет – тогава пях за тях.

- „Устрем“ ли е песента, която Ви белязя?

- Казват, че това е песента, която ме превърна в певица. Тя стана като една емблема, като моя визитка. Просто хората ме свързват с тази песен. Като кажем: Марги Хранова и „Аааа, „Устрем“. Освен тази, има и още една

гато ги покания, идват. Но - общо взето. То, забързан е животът, всеки си има задачи - напред-назад. И децата им, и те. Казвам „Елате“. И те: „Да, бе, да, ако дойдем два часа ще седим, а нямаме толкова време“. И затова обикновено го правим в определени дни само.

- А каква е Маргарита Хранова отвъд сцената?

- Съвсем нормална.

...обича много да шофира?

- О, да, обичам да шофирам. Въобще не слизам от колата в София. Обичам да пазарувам. Ходя да пазарувам за вкъщи. Ходя по магазините, по веригите дори, ей-така, обичам да си зяпам и, ако ми хареса нещо, си го купувам. Да се шляя. Обичам обувки да си купувам, непрекъснато. И така си стоят вкъщи чифтове обувки. Харесват ми, купувам ги, после, като ги обуя, не са ми удобни... И така - имам купища обувки, които си стоят, нося само два чифта обувки - едни кецове и едни други, защото вече не мога да нося и много високи обувки. Не че не мога, но не ми е удобно да ходя. Обичам да ходя пеша. И така - не обичам да се чувствам неуютно.

- Как съхранявате момичето във Вас? Поетесата Елисавета Багряна има култова реплика: „Има жени, които се раждат баби, и има баби, които си остават момичета“.

- Не знам. Може би такъв ми е характерът. Нямам представа. Ген, може би. Може би, защото според мен гледам позитивно на нещата, гледам да не се нервiram много. Позитивен човек съм. Умея да прощавам, независимо какво се случва. Трудно е да се формулира усещането за момиче, то просто се чувства. Аз се чувствам като някаква хлапачка, въпреки че хич не съм хлапачка вече, но така се чувствам. Може би на акъл съм така, а иначе - не. Никога няма да ми дойде акълът. Човек, който го носи детското, той винаги ще си го запази в себе си.

- Оставете у усещането, че някак президентинате с лекота през живота. Имате солиден опит зад гърба си. Каква е житейската Ви поука, рецептата за щастлив живот?

- Трудно е да се каже... рецепта за щастлив живот. Но някак си животът ми протече, бих казала, добре. Не съм с лекота, но и без кой знае какви спънки. Някак по естествен път ми се случваха нещата. И, мисля си, че ми се подреди от само себе

си, без някак си да съм искала кой знае какво, без да съм имала някаква кой знае каква амбиция - за каквото и да е било. Дори житейски в живота, като жена, съпруга и като майка, и в кариерата си дори. Ето, аз се ожених навремето и то много тайно от моите родители. Междувременно не съм мислила, а джеба, трябва на всяка цена да родя, защото много хора се вторачват в това да родят деца, пък така и така... Напротив. Ние си го давахме музикантски, пеехме си, пътувахме нагоре-надолу и после, като

вероятно.

- Каква е Вашата формула за успешен брак?

- Няма формула. За нищо няма формула. Още повече за брак или за любов... изобщо за любовта няма. Понякога просто и Отгоре ти помагат. Важното е да знаеш кога да направиш компромис и да го направиш, когато трябва.

- Щастлива ли е в този момент Маргарита Хранова?

- Да, да. Много. Съвсем скоро изпратих абитуриент

Маргарита Хранова със съпруга си

се случиха нещата от само себе си, някак си, Божа работи, реших да родя синове. Не мислех, че ще имам второ, в никакъв случай. И пак така. Не сме планивали, че ще имам второ дете. Но нещата се случиха. Междувременно и моята кариера вървеше, с помощта на родителите ми и двете деца изгледахме. И те пораснаха и излязоха от дома. Децата на децата ми вече пораснаха. Някак нещата общо взето вървяха гладко, бих казала - без на всяка цена. Дори и в кариерата. Ето, хората ме търсят и сега, може би все пак показвам качества, за да ме канят и търсят. Не съм от типа амбициозни хора, които казват, примерно, на всяка цена първа награда, не се навивам, че примерно трябва да пея последна на концерт, защото съм еднкаква си или това трябва, а онова - не. Не, не, и не. Аз може би съм над нещата. По-другояче скроен човек,

внук, много готин, малкит ми внук е 13-годишен. Той пък е страхотен спортист - футболист, дано да се гордеем след време с него. Децата ми са здрави, семейството ми е добре. Имам много близки хора около себе си, приятели, имам публиката, която ме обича. Достатъчно ми е.

- Коя е песента, която още не сте изпяла?

- Животът ще покаже.

- А към какво се стремите днес Маргарита Хранова?

- Гледам просто напред. Винаги се стремя да гледам напред, да правя планове за хубави неща, да има с какво да се предизвиквам, защото именно предизвикателствата ме карат да се чувствам жива. Все още имам сили да се справям, да съм „отличник“, да кроя планове за нови хоризонти и нови срещи с публиката.

Деляна Бобева

ИВАН РАЕВ

Българският лечител, открил лек за страшна болест

Билкар по наследство. Бедният тъкач Райо Атанасов от Сопот обичал да събира билки – с тях лекувал болни животни. Билкарството наследил и синът му Иван, роден на 17.09.1876 г. На 12 г. останал сирак. Баща му се

на война е регистрирана като световна епидемия. Италианският невролог проф. Мацарело я описва така: „Encephalitis lethargica е нетипична форма на енцефалит. Наречена е така, защото често заболелите изглеждат като статуи – не

вите интриги.

Лекарството. „Историята е запленяваща,“ пише проф. Мацарело за откривателя на лекарството за летаргичния енцефалит Иван Раев. – Като малък той наблюдавал как баща му лекува с беладона

за да проучат лечението му. Последвала покана за Раев да отиде в Италия. Съпроводен от преводачи и телохранители, през 1934 г. той бил радушно посрещнат в двореца. Д-р Бойчев пише, че лечителят изживял голяма тревога, като се качил в асансьора, такава чудо не бил виждал. За кратко време лечението на Раев дало потресаващо добри резултати: били спасени 1346 души! Кралицата му предложила да остане завинаги в Италия, но той отказал, много обичал България. Отдали му големи почести: получил титлата Доктор с диплом; направил го Кавалер на Ордена на кралската корона; записали го в списъците за заслуги към Италия; наградил го със златен орден, грамота и 100 000 лева. Елена Савойска му подарила за спомен голям свой портрет с автограф. Раев бил признат за откривател и получил разрешение за лечение и търговия с билки. Болницата, в която е работил, и до днес носи името му.

събере информация и да разкаже за патологията на заболелите и за откривателя на лек за него. В старата научна литература името на Раев било доста известно. Така написал книгата си „Билката на кралицата“, надявайки се и на филмова продукция за откривателя и откритието му. Често разказва на студентите си за българския лечител и твърди, че, ако сега е студент, дипломната му работа ще е за него.

Сопот, днес носи неговото име. На родната му къща има паметна плоча. Погребан е в дн. гр. Шипка, Казанлъшко, където е живял със семейството си и където на негово име е кръстена улица. През 2018 г. се навършват 80 г. от смъртта на Иван Раев.

Иван Раев /1876-1938/ е български народен лечител, направил важно откритие за медицината. От билката беладона създава единственото известно лекарство срещу смъртоносната болест, върлуваща в Европа през 30-те години на ХХ в. – летаргичният енцефалит, с което били спасени десетки хиляди хора. Славата му достига до Рим, където, поканен от кралица Елена Савойска, успява напълно да излекува 1346 души. Лечителят бил обсипан с почести: въпреки че нямал медицинско образование, официално му били присъдени титлите Доктор и Кавалер на Ордена на кралската корона. Болницата, в която провел лечението, и до днес се казва „Д-р Иван Раев“. Лечението на т. нар. сънна болест е високо оценено – в официалната медицина е регистрирано като „Българското лечение на Иван Раев“. Италианският професор Паоло Мацарело описва делото на българския лечител в книгата си „Билката на кралицата“, 2013 г. При посещенията си у нас той бил изумен, че никой не знаел кой е Иван Раев и какво е направил за световната медицина. Болницата в родния град на Раев –

Проф. Мацарело

През 1935 г. на международния конгрес в Берлин проф. Панагресси докладвал за лечението на българина. Най-видните представители на медицинската наука и практика в света приели метода в официалната медицина и го нарекли „Българското лечение на Иван Раев“.

Проверката. През 1936 г. на българските професори Петър Николов и Христо Петров било възложено да проверят научната стойност на предлаганото от Раев лечение в лабораторни условия у нас и в болници в Италия. Заключение било: „Не подлежи на съмнение, превъзхожда всички други методи на лечение на постенцефалитния паркинсонизъм“.

В Шипка. Завинаги. След завръщането си у нас д-р Иван Раев открил малка лечебница и продължил изследванията си. Умира на 62 г., през 1938 г., в Пловдив, за където замънал, за да запише сина си във френската гимназия. Получил инфаркт във фойтона на път за гарата.

Погребан е в Шипка. На снимката на гроба му италианският орден бил на реверса му. По сведения на д-р Бойчев, през 1972 г. по инициатива на Републиканското научно-медицинско дружество на невролозите и психиатрите – клон Стара Загора, в Шипка е проведена научна сесия, посветена на българското лечение на Иван Раев“. Докладите и съобщенията били публикувани в юбилеен сборник по случай 95 г. от рождението на народния лечител.

Италианският професор. Паоло Мацарело е невролог и професор по история на медицината в университета в гр. Павия. Автор е на няколко книги. За първи път идва у нас през 2011 г., за да се запознае отблизо с историята на Иван Раев. От млад имал идея да

В интервю той казва: „Иван Раев първ е открил лек, но днес никой не знае нищо. Дори в България, където се опитам да открия следи за него...“. Опитал да открие наследниците на Раев, но не успял. Пристигайки в гр.

Шипка, се настанил в хотел и случайно разбрал, че собственикът му е син на студентик на Раев. „С него открихме гроба му, потънал в трева, но ме утеша фактът, че всъщност гробът на лечителя е обрасъл с билки. Интересното е, че до паметната му плоча е издигната колона, изографисана с билката беладона“.

В книгата си Мацарело пише, че Раев бил „човек с неспокоен дух, бил активен в борбата срещу социалните болести и се поддал на изкушението от политическата битка... По време на Септемврийското въстание, 1923 г., бунтовната Шипка не стояла настрана. Тогава Иван Раев развял червеното знаме и с оржие в ръка, заедно със 159 селяни, се оттегил в планината“. За да популяризира делото на българина, Паоло Мацарело публикува статии в чуждестранни списания, организирал и няколко конференции. „Иван Раев трябва да излезе от сянката си и да бъде представен на публиката“, убеден е професорът.

Мария Рашкова

оженил повторно. Иван не се задържал в Сопот – бил рагай, търговец, билкар. Бил много начетен и любопитен младеж. През 1900 г. заминал за Константинопол, където стар религиозен имам го посетил в тайните на природните лекове. Дал му и ценна книга с рецепти срещу различни болести. Завърнал се след 5 години и се отдал на народната медицина. Прочул се и като зъболечител, ведел зъби без болка, често безплатно. През 1919 г. се оженил за Неда Антонова и останал завинаги в нейния дом в казанлъшкото село Шипка.

В „Казанлък в миналото и днес“, т. V, д-р Денчо Бойчев разказва как веднъж през 1922 г. Раев замръкнал в непознато чирпанско село, почувал на една врата и помогил да пренощува. Жената на домакиня била много болна. Както винаги, Раев носел със себе си торбичка с лечебни билки. Не мигнал цяла нощ, чудел се с коя от тях да помогне. Сетил се за беладоната, с нея циганите разтривали настиналите коне. Приготвил малка доза и я дал на болната. За всеки случай отворил прозореца – ако се наложи, да бяга... Но след няколко дни жената станала от леглото. Скоро Раев успял да спаси и младеж със странни симптоми и го върнал към живота. Славата му гръмнала, започнала да го търсят от всички краища на страната. Всъщност, той бил открил лечение за страшната сънна болест – летаргичен енцефалит, известна и като постенцефалитен паркинсонизъм.

За болестта. За тази необяснима болест, от която днес се наблюдават изолирани случаи, се казва, че е „нещо повече от чума“. В Европа тя взела десетки хиляди жертви, след Първата светов-

се движат и не говорят. Причините са неясни. Проявява се със силна треска, възпалено гърло, главоболие, двойно виждане, забавени физически и умствени реакции. Болните са в състояние на летаргия, продължителен сън. При остро протичане изпадат в будна кома“. Пациентите или умирали по време на сън, или при събуждане имали признаци, близки до паркинсон, или изглеждали здрави, но след 5-6 до 10 години отново развивали болестта и умирали. А през фазите ѝ били като „живи“ трупове, със силни конвулсии на мускулите и с неистово треперене на тялото. Тази болест буквално препълвала болниците в цяла Европа.

Беладоната. Нарича се още старо, лудо или отровно биле. Научното ѝ название е *Atropa belladonna*. Има лъскав кълбен плод с многобройни семена. Разпространена е във всички планини на България, най-често в Стара планина, Средна гора и Родопите.

Лечебното действие на билката и нейния основен алкалоид – атропинът, е основно проучено. Тъй като дозата може да се окаже и смъртоносна, се използва само под строг лекарски надзор.

В древността с нея римските матрони уголемявали зениците си. През Средновековието я използвали т. нар. вещици. Действително ѝ като силна отрова било на почит при дворцо-

домашните животни от сънна или „биволска болест“ – народното название на енцефалита. Медикаментът не лекувал болестта, а симптомите. Има филми, в които се вижда как абсолютно неподвижни болни след първите приеми на неговото лекарство започват да съят, а след време се изправят и прохождат. Изчезват и чудовищните конвулсии на тялото. Раев приготвял лекарството така: слагал да заври за 13-15 мин. половин литър сухо бяло вино заедно с 30 гр. корени от беладона. Прецеждал отварата и давал на болните по 3-4 пъти на ден, в зависимост от стадия на заболяването. По-късно, за да не пребъхват устата и кожата, той добавял и блатен аир. Също и индийско орехче, за да предотврати гаденето. Така Раев намерил баланс между билките и създад истинско лекарство – единственото и най-доброто за това заболяване.

Триумфът в Италия. Популярността на Иван Раев неимоверно нараснала, след като излекувал един италиански полковник. По това време в Италия съзнателно болест вече имала епидемични размери. Западните доктори били безсилни. По инициатива на кралица Елена Савойска – жена със силна интуиция и афинетет към медицината и билкарството, в Рим била открита болница за лечението ѝ. Според проф. Мацарело, самата тя не е била засегната от болестта, както посочват много източници. Тя научила от дъщеря си Иоана, майката на Симеон II, и от зет си – българският цар Борис III, че в България има народен лечител, който с беладона успешно лекува тази болест и веднага изпратила двама видни професори – Панагресси и Феранини,

За връзка с редакторите на "Трибуна Арсенал":
Редакция: e-mail: tribuna.arsenal@gmail.com
Дяна Бобева: 0882 98 70 13, e-mail: didab@abv.bg
Диана Рамналиева: e-mail: diana_ramnalieva@abv.bg
Юлия Младенова: 0882 98 70 14
Мария Рашкова: 0882 98 70 12; **Първолета Петкова:** 5 74 55